

Rolnummer 4834
Arrest nr. 78/2010 van 23 juni 2010

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vragen over artikel 162*bis* van het Wetboek van strafvordering, zoals ingevoegd bij artikel 9 van de wet van 21 april 2007 betreffende de verhaalbaarheid van de erelonen en de kosten verbonden aan de bijstand van een advocaat, gesteld door de Politierechtbank te Brugge.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters M. Bossuyt en M. Melchior, en de rechters J.-P. Moerman, E. Derycke, J. Spreutels, T. Merckx-Van Goey en P. Nihoul, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter M. Bossuyt,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vragen en rechtspleging*

Bij vonnis van 18 september 2009 in zake het openbaar ministerie tegen Sven Seynaeve en Michael Sorel, in aanwezigheid van het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds, gedwongen tussengekomen partij, en Maryse François, burgerlijke partij, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 17 december 2009, heeft de Politierechtbank te Brugge twee keer de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt art. 162*bis* Sv, zoals ingevoegd door de wet van 21 april 2007 [betreffende de verhaalbaarheid van de erelonen en de kosten verbonden aan de bijstand van een advocaat], het gelijkheidsbeginsel, zoals vastgelegd in art. 10 en 11 van de Grondwet, doordat het voorziet dat in een vonnis uitgesproken door een strafrechtbank enkel de beklaagde en de personen die voor het misdrijf burgerrechtelijk aansprakelijk zijn veroordeeld worden tot het betalen aan de burgerlijke partij van de rechtsplegingsvergoeding en dus niét het G.M.W.F., terwijl deze laatste in een vonnis uitgesproken door een burgerlijke rechtbank wel moet (minstens kan) veroordeeld worden tot het betalen van de rechtsplegingsvergoeding zodra ze wordt aangemerkt als ‘ in het ongelijk gestelde partij ’, en dit alles in de hypothese dat de strafrechtbank enkel deze tussenkomende partij heeft veroordeeld tot het betalen van een schadevergoeding ? ».

De Ministerraad heeft een memorie ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 19 mei 2010 :

- is verschenen : Mr. P. Peeters, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;
- hebben de rechters-verslaggevers T. Merckx-Van Goey en P. Nihoul verslag uitgebracht;
- is de voornoemde advocaat gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil*

Aan de grondslag van het bodemgeschil ligt een aanrijding, veroorzaakt door Michael Sorel, die een bromfiets klasse B bestuurde, tegen de wagen van Maryse François, die werd bestuurd door Sven Seynaeve. De verwijzende rechter veroordeelt Sven Seynaeve wegens rijden onder invloed en wegens het besturen van een motorrijtuig zonder rijbewijs, en hij veroordeelt Michael Sorel onder andere wegens rijden onder invloed, wegens het besturen van een motorrijtuig zonder rijbewijs en wegens het besturen van een motorrijtuig zonder geldige verzekering. Sven Seynaeve en Maryse François stellen zich burgerlijke partij en dagen het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds (hierna : GMWF) tot gedwongen tussenkomst.

Het GMWF wordt veroordeeld in de kosten, maar wordt niet veroordeeld tot het betalen van een rechtsplegingsvergoeding, aangezien het niet als beklaagde of als burgerrechtelijk aansprakelijke in de zin van artikel 162*bis* van het Wetboek van strafvordering kan worden beschouwd (Cass., 2 december 2008, P.08.0482.N, en Cass. 4 maart 2009, V.A.V. 2009, 227). Indien dezelfde burgerlijke vordering voor een burgerlijke rechter zou

komen, zou het GMWF wel tot het betalen van een rechtsplegingsvergoeding worden veroordeeld, aangezien artikel 1017 van het Gerechtelijk Wetboek in meer algemene termen over de « in het ongelijk gestelde partij » spreekt. Omdat de verwijzende rechter van mening is dat er mogelijk sprake is van een discriminatie, stelt hij het Hof de voormelde prejudiciële vraag.

Daarbij merkt hij op dat het Hof die vraag niet heeft beantwoord in zijn arresten nrs. 70/2009 van 23 april 2009 en 110/2009 van 9 juli 2009, omdat in die zaken niet het GMWF, maar een verzekeraar werd veroordeeld, omdat in die zaken bovendien de beklagde en zijn verzekeraar *in solidum* werden veroordeeld, en omdat ten slotte in die zaken wel een veroordeling tot het betalen van een rechtsplegingsvergoeding diende te worden uitgesproken krachtens artikel 89, § 5, van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst, die *in casu* niet toepasselijk is, aangezien het GMWF geen verzekeraar is, maar wordt gedaagd op grond van de wet van 21 november 1989.

III. *In rechte*

- A -

A.1. De Ministerraad betoogt dat de onderhavige prejudiciële vraag op dezelfde manier kan worden beantwoord als de vragen die aan de orde waren in de arresten nrs. 70/2009 van 23 april 2009, 110/2009 van 9 juli 2009, 146/2009 van 17 september 2009 en 19/2010 van 25 februari 2010.

A.2. Daartoe wijst de Ministerraad op de analogie tussen artikel 89, § 5, van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst en artikel 19*bis*-17 van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen. Beide bepalingen zijn immers van toepassing op procedures voor het strafgerecht, beide bepalingen voorzien erin dat de verzekeraar respectievelijk het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds in de zaak kunnen worden betrokken of vrijwillig kunnen tussenkomen, en beide bepalingen voorzien erin dat dit geschiedt « onder dezelfde voorwaarden als zou de vordering voor het burgerlijk gerecht gebracht zijn ».

A.3. De Ministerraad wijst tot slot erop dat de interpretatie van artikel 162*bis* van het Wetboek van strafvordering door het Hof van Cassatie niet tot een andere conclusie mag leiden. In zijn arresten van 2 december 2008 en 4 maart 2009 beperkte het Hof zich immers tot een letterlijke lezing van die bepaling, en werd het niet ondervraagd over voormeld artikel 89, § 5, of over voormeld artikel 19*bis*-17.

- B -

B.1.1. De prejudiciële vraag heeft betrekking op artikel 162*bis* van het Wetboek van strafvordering, zoals ingevoegd bij artikel 9 van de wet van 21 april 2007 betreffende de verhaalbaarheid van de erelonen en de kosten verbonden aan de bijstand van een advocaat. Die bepaling wijzigt, samen met de artikelen 8, 10, 11 en 12, verschillende bepalingen van het Wetboek van strafvordering, teneinde het beginsel van de verhaalbaarheid gedeeltelijk uit te breiden tot de door de strafgerichten berechte zaken.

B.1.2. Artikel 162*bis* van het Wetboek van strafvordering bepaalt :

« Ieder veroordelend vonnis, uitgesproken tegen de beklaagde en tegen de personen die voor het misdrijf burgerrechtelijk aansprakelijk zijn, veroordeelt hen tot het betalen aan de burgerlijke partij van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 1022 van het Gerechtelijk Wetboek.

De burgerlijke partij die rechtstreeks heeft gedagvaard en die in het ongelijk wordt gesteld, zal veroordeeld worden tot het aan de beklaagde betalen van de vergoeding bedoeld in artikel 1022 van het Gerechtelijk Wetboek. De vergoeding wordt bepaald door het vonnis ».

B.2. Het Hof beperkt zijn onderzoek tot de hypothese waarin, nadat het strafgerecht de verzekerde strafrechtelijk heeft veroordeeld, deze niet verder bij de afhandeling van de burgerlijke belangen wordt betrokken, zodat enkel de verzekeraar wordt veroordeeld tot het betalen van een schadevergoeding. In die hypothese zou, volgens de verwijzende rechter, geen rechtsplegingsvergoeding kunnen worden toegekend lastens de verzekeraar.

B.3. Artikel 82, derde lid, van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst bepaalt :

« De verzekeraar betaalt, zelfs boven de dekkingsgrenzen, de kosten betreffende burgerlijke rechtsvorderingen, alsook de honoraria en de kosten van de advocaten en de deskundigen, maar alleen in zover die kosten door hem of met zijn toestemming zijn gemaakt of, in geval van belangenconflict dat niet te wijten is aan de verzekerde, voor zover die kosten niet onredelijk zijn gemaakt ».

B.4.1. Artikel 89, § 5, van dezelfde wet bepaalt :

« Wanneer het geding tegen de verzekerde is ingesteld voor het strafgerecht, kan de verzekeraar door de benadeelde of door de verzekerde in de zaak worden betrokken en kan hij vrijwillig tussenkomen, onder dezelfde voorwaarden als zou de vordering voor het burgerlijk gerecht gebracht zijn, maar het strafgerecht kan geen uitspraak doen over de rechten die de verzekeraar kan doen gelden tegenover de verzekerde of de verzekeringnemer ».

B.4.2. Wat het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds betreft, voorziet de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen in een regeling die soortgelijk is aan die van artikel 89, § 5, van de wet van 25 juni 1992.

Artikel 19*bis*-17 van de wet van 21 november 1989 bepaalt :

« Wanneer de burgerlijke vordering tot vergoeding van de door een motorrijtuig veroorzaakte schade wordt ingesteld voor het strafgerecht, kan het Fonds door de benadeelde in het geding worden geroepen en kan het ook vrijwillig tussenkomen onder dezelfde voorwaarden als wanneer de vordering voor het burgerlijk gerecht was gebracht. Wanneer, ingeval van niet-verzekering, het Fonds is overgegaan tot vergoeding van de schade, kan het zich burgerlijke partij stellen tegen de aansprakelijke persoon.

Het Fonds en de aansprakelijke persoon kunnen zich laten vertegenwoordigen onder dezelfde voorwaarden als de burgerlijk aansprakelijke partij ».

B.5. Krachtens artikel 601*bis* van het Gerechtelijk Wetboek neemt de politierechtbank kennis van alle vorderingen tot vergoeding van schade ontstaan uit een verkeersongeval.

B.6. Aangezien de Politierechtbank in het verwijzende vonnis oordeelt dat zij, indien zij zitting zou houden in burgerlijke zaken, de verzekeraar zou kunnen veroordelen tot een schadevergoeding en tot de rechtsplegingsvergoeding van artikel 1022 van het Gerechtelijk Wetboek, kan zij, wanneer zij uitspraak doet over de burgerlijke rechtsvordering terwijl zij zitting houdt in strafzaken, dezelfde veroordelingen uitspreken met toepassing van artikel 19*bis*-17 van de wet van 21 november 1989, ook al voorziet artikel 162*bis* van het Wetboek van strafvordering niet expliciet in die hypothese (Cass., 4 maart 2009, P.08.1682.F).

B.7. Uit hetgeen voorafgaat volgt dat het in de prejudiciële vraag vermelde verschil in behandeling niet bestaat.

B.8. De prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 162*bis* van het Wetboek van strafvordering, zoals ingevoegd bij artikel 9 van de wet van 21 april 2007 betreffende de verhaalbaarheid van de erelonen en de kosten verbonden aan de bijstand van een advocaat, schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

Aldus uitgesproken in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op de openbare terechtzitting van 23 juni 2010.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

M. Bossuyt